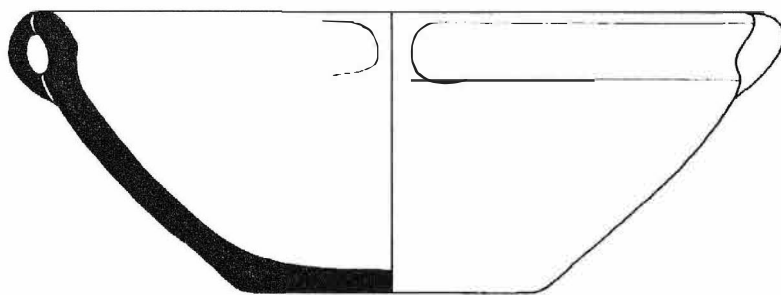

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1992

BRNO 1996

ZJIŠŤOVACÍ VÝZKUM ZŘÍCENINY HRADU PLEČE (o. Jindřichov, okr. Šumperk)

MILAN RYCHLÝ, Jindřichov na Moravě

ZDENĚK BRACHTL, Okresní vlastivědné muzeum Šumperk - pracoviště Jeseník

Zřícenina nevelkého hradu Pleče u Jindřichova na Hanušovicku je situována na konci ostrožny poblíž řeky Branné v nadmořské výšce kolem 500 m n.m. Popis terénní situace a povrchový sběr na lokalitě provedl M. PLAČEK roku 1986 (PV 1986). Autor předpokládá založení hradu v 1. třetině 14. století a dobu zániku na počátku století následujícího. Povrchovým průzkumem a sběrem se nepodařilo získat žádný průkaznější materiál. Na základě uvedeného stavu poznání lokality zahájil M. RYCHLÝ z Jindřichova drobný zjišťovací výzkum, který je metodicky zabezpečován pracovníky OVM Šumperk. První fáze výzkumu proběhla v letních měsících r. 1992, kdy byly položeny dvě zjišťovací sondy. První byla vedena podél stěny zachovaného zdiva (rozměry sondy 150 x 200 cm) do hloubky 110 cm. Po odstranění humusu byla objevena vrstva hlíny se šterkem a většími kameny. Další vrstva byla složena z písku a kamenů, promíchaných zlomky malty a uhlíky. Sonda č. 2 byla položena napříč otvorem vedoucím zbytky hradní zdi do hloubky 140 cm. V sondě 1 bylo nalezeno 70 zlomků keramiky a dva hřeby, sonda č. 2 přinesla objev 120 fragmentů hrnčářských výrobků a dále nálezy železných šipek, podkov, hřebů a úlomky cihel. Nálezy keramiky časově korespondují s datací M. PLAČKA. Převládají okraje hrnců s jednoduchým i plně vyvinutým okružím. Dna nesou stopy podsýpky. Železné předměty byly konzervovány a paleobotanický materiál předán k rozboru RNDr. E. OPRAVILOVI, CSc. do Opavy.

Versuchsgrabung an der Burgruine Pleče bei Jindřichov (Bez. Šumperk). Die Ruine der ziemlich kleinen Burg Pleče in der Gegend von Hanušovice liegt am Ende einer Landzunge bei dem Fluß Branná, in annähernd 500 m Seehöhe. Eine Beschreibung der Geländebeschaffenheit und der an dieser Lokalität gewonnenen Lesefunde legte M. PLAČEK (in Přebled výzkumů 1986) vor. Seiner Meinung nach fiel die Gründung dieser Burg ins 1. Drittel des 14. und ihr Verfall an den Beginn des folgenden Jahrhunderts. M. RYCHLÝ aus Jindřichov trat 1992 an eine Versuchsgrabung an dieser Lokalität heran, wobei man dort zwei Suchschnitte zog. Die geborgenen keramischen Funde stimmen mit der Datierung M. PLAČEKS überein.

ZÁCHRANNÝ VÝZKUM NA HRADĚ KALTENŠTEJN (o. Černá Voda, okr. Šumperk)

ZDENĚK BRACHTL, Okresní vlastivědné muzeum Šumperk - pracoviště Jeseník

Počátkem srpna došlo k vážnému narušení části hradu skupinou "archeologů-amatérů". Byl vytěžen zásyp střední části hradního bergfritu o průměru 200 cm a do hloubky 260 cm od současného povrchu. Členové vlastivědného spolku při jesenickém muzeu zde provedli krátce po zjištění tohoto zásahu záchrannou akci, při které se podařilo zajistit 2700 keramických zlomků a na dvě desítky železných předmětů. Keramické nálezy obsahovaly všechny druhy hrnčářských výrobků (mísy, hrnce, pokličky, džbány, poháry, trojnožky). Železné nálezy obsahují zlomky podkov, klíčů, hřebů, nožů, stavebního kování a několik kusů šipek s trnem a tulejkou. Získaný materiál dokládá život na hradě v mladším období jeho existence, tj. v 15. století. Získaný paleobotanický materiál byl předán k dalšímu zpracování RNDr. E. OPRAVILOVI, CSc. z opavské expozitury ARÚ v Brně. Ze spodní části věže bylo rovněž vzato několik vzorků z lité maltové kry.

Rettungsgrabung an der Burg Kaltenštejn (Bez. Šumperk). Die ernste Gefährdung der Burg durch Amateurgrabungen gab im August 1992 Anlaß zu einer Rettungsgrabung, welche die

Mitglieder des Vereins für Heimatkunde am Museum Jesenice durchführten. Dabei barg man 2700 keramische Fragmente und an die 20 Gegenstände aus Eisen - alles Funde aus dem 15. Jhd.

DALŠÍ ETAPA ZJIŠŤOVACÍHO VÝZKUMU V JAVORNÍKU - VSI (okr. Šumperk)

ZDENĚK BRACHTL, Okresní vlastivědné muzeum Šumperk - pracoviště Jeseník

Zjišťovací výzkum drobného opevněného sídla byl zahájen roku 1989 v návaznosti na provedený geofyzikální průzkum lokality v r. 1984. Čtvrtá výzkumná etapa navázala na předcházející rok plošným odkryvem sondami C 2/92 (4 x 4 m) a B 2/92 (6 x 4 m). Kulturní vrstva s uhlíky se nacházela místy až v hloubce 210 cm. Nejsložitější stratigrafická situace byla zaznamenána v sondě B 2/92, kde pod vrstvou zahliněného písku s kaménky bylo zjištěno souvrství propáleného jílu s uhlíkovými mezivrstvičkami. Nejvíce nálezů se nacházelo ve vrstvě těsně nad bází rostlého terénu. V sondě byla zjištěna kamenná destrukce, která částečně zasahuje do zatím neodkryté plochy. Podle závěrů svolané odborné komise lze vyslovit předběžnou hypotézu o existenci dřevěné věžové stavby, jejíž stěny byly v dolní části zajištěny většími kameny. Zjištěný žlábek by svědčil o trámovém základu. Nálezy zlomků keramiky (celkem 1100 kusů) prezentují všechny běžné druhy hrnčírských výrobků. Několika fragmenty je opět zastoupena světlá červeně malovaná keramika. Dna nádob nesou jen stopy podsýpky a v několika případech se podařilo rozpoznat zlomky hrnčírských značek. Zcela chybí polévané hrnčírské zboží. Získaný keramický materiál plně podporuje již dříve zjištěné údaje o dataci lokality v rozmezí od konce 13. století do poč. 15. století. Paleobotanický materiál byl předán k rozboru RNDr. E. OPRAVILOVI, CSc. do Opavy.

Fortsetzung der Versuchsgrabung in Javorník - Ves (Bez. Šumperk). Im Anschluß an die im J. 1984 erfolgte geophysikalische Untersuchung der Lokalität trat man 1989 an eine Suchgrabung an dem kleinen befestigten Sitz im Ort heran. Die im J. 1992 durchgeführte vierte Grabungsetappe knüpfte in Form zweier Suchschnitte - C 2/92 (4 x 4 m) und B 2/92 (6 x 4 m) - an die vorjährige an. Vorläufig darf man die Hypothese aussprechen, hier hätte ein aus Holz errichteter Turmbau existiert, dessen Wände im unteren Teil durch eine Verkleidungsmauer aus größeren Steinen abgesichert waren. Unter den 1100 geborgenen keramischen Fragmenten sind Töpfererzeugnisse aller Art vertreten, die vom Ende des 13. bis zum Beginn des 15. Jhd. datiert werden.

LOKALIZACE A POVRCHOVÝ PRŮZKUM ZANIKLÉ STŘEDOVĚKÉ VSI VZNĚTÍN, K.Ú. HLUBOKÉ U KUNŠTÁTU (okr. Blansko)

Jiří DOLEŽEL, Okresní museum Brno-venkov v Předklášteří

Zaniklá středověká ves Vznětín či Znětín na kunštátském panství (podle nejstarších deskových zápisů je správná prvá podoba jména, druhá se v písemných pramenech objevuje až po zániku vsi) byla dosud přibližně lokalizována do okolí Bedřichova u Lysic, do zalesněného prostoru s lučními enklávami směrem na severovýchod ke Kunicím (tak TENORA 1895, 328, 329, 331; 1903, 52; poněkud šířeji pak např. HOSÁK 1933, 14; NEKUDA 1961, 118). V Bedřichově však živa lidová tradice zaniklý Vznětín umísťuje do okolí luční enklávy v lesní trati "Zněcká" či "Zněcko" přibližně 2,5 km SZ vsi, na rozhraní katastrů obcí Bedřichova, Černovic a Hlubokého. Tam také byly relikty ZSV Vznětín cíleným povrchovým průzkumem 17. července 1992 přesně lokalizovány a předběžně prozkoumány, ve dnech 10. a 13. listopadu 1992 byl uskutečněn podrobný povrchový průzkum celého

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1992

Vydává:	Archeologický ústav AV ČR Brno Královopolská 147, 612 00 Brno
Odpovědný redaktor:	Dr. Jaroslav Tejral
Redakce:	Dr. Lumír Poláček, Marie Cimflová
Překlady:	Dr. Hochmanová-Vávrová
Jazykové úpravy:	Dr. Wolfgang Ender
Kresby:	autoři příspěvků
Na titulním listě:	keramická mísa z Otnic
Tisk:	Tiskárna Gloria, Rosice u Brna
Evidenční číslo:	ÚVTEI-73332
Vydáno jako rukopis:	450 kusů